

हॅलोन सिलिंडरचे रॉकेट झाले!

जुन २००८

(एक द्रवरूप अग्निशामक पदार्थ) ज्यामध्ये वापर होतो अशा एका अग्निशामन व्यवस्थेचे तांत्रिक परिक्षण सुरु होते. तांत्रिक परिक्षणाच्या प्रथेनुसार दोन कर्मचारी एक हॅलोन सिलिंडर एका छोट्या तराजूवर हलवित होते. सिलिंडर खाली पडला आणि त्याचा वरचा व्हॉल्व्ह कॉंक्रीटच्या कठडयावर आदळला. सिलिंडर व्हॉल्व्हच्या कठडयावर आपटण्यामुळे सिलिंडरचे आटे ज्यावर व्हॉल्व्ह फिट केला जातो, तुटले परिणामतः संपूर्ण व्हॉल्व्ह सिलिंडर पासून वेगळा झाला. सिलिंडरच्या आत मध्ये 600 पौंड प्रति चौरस इंच (सुमारे 41 बार) इतका दाब होता. दाब आणि सिलिंडरच्या छिद्राचा आकार यांचा संयुक्त परिणाम असा झाला की, सिलिंडरमधील हवा जोराने बाहेर येऊ लागली व तो रॉकेटसारखा उडाला. तो सिलिंडर एक टॅकफॉर्म व दोन रस्ते ओलांडून जवळपास पाव मैल (0.4 किलोमीटर) अंतरावरील कुंपणावर जाऊन पडला. सुदैवाने या घटनेत कोणासही दुखापत, अथवा अन्य कोणत्याही उपकरणाची हानी झाली नाही की अन्य प्रक्रीयांमधून कोणतेही उत्सर्जन झाले नाही.

आपणास माहीत आहे का?

- सर्व कॉम्प्रेस्ड गॅस सिलिंडरमध्ये भयानक मिसाईल प्रक्षेपक बनण्याची क्षमता असते.
- अग्निशामन सिलिंडर्स हे अग्निशामन प्रमाणानुसार बनविलेले असू शकतात आणि सिलिंडर हाताळताना आघातापासून व्हॉल्व्हचा बचाव करण्यासाठी कॅप बसविण्याची आवश्यकताही नसू शकते. ही बाब जगभरातील विविध भागातील स्थानिक प्रमाणानुसार भिन्न असू शकते.
- अग्निशामन सिलिंडर्स आणि टॉर्च कटींगसाठी वापरले जाणारे प्रॉपिलीन सारखे द्रव वायूचे सिलिंडर्स ज्यांचा फ्लो रेट जास्त असतो, त्यांना अन्य कॉम्प्रेस्ड गॅसपेक्षा जास्त आकाराचे छिद्र लागते. मोठ्या छिद्रामुळे अशा जास्त फ्लो रेटच्या सिलिंडर्समध्ये जास्त थ्रस्ट पोटॅन्शियल (ढकलण्याची क्षमता) असते.

आपण काय करू शकता ?

- प्रत्येक सिलिंडर जर पडून त्याचा व्हॉल्व्ह उघडला तर क्षेपणास्त्रासारखा बनू शकेल असे गृहीत धरूनच हाताळणी करा.
- वापरात नसलेले कॉम्प्रेस्ड गॅस सिलिंडर्स पडण्यापासून वाचविण्यासाठी योग्य सुरक्षा कार्यपध्दतीचा अवलंब करा उपलब्ध असेल तर सर्व सिलिंडर्सना व्हॉल्व्ह कॅप लावा.
- आपल्या खात्यामधील व्हॉल्व्ह कॅपची सुविधा नसलेल्या सिलिंडर्सची नोंद घ्या व असे सिलिंडर्स हाताळताना विशेष काळजी घ्या.
- हॅलोन अथवा तत्सम अग्निशामन सिलिंडर्सची तपासणी आणि डागडुजी बाहेरील प्रशिक्षित आणि तज्ञ कंत्राटदारांकडून केली जाते. आपले कंत्राटदार सुरक्षित पध्दतीने सिलिंडर्स हाताळतात याची खात्री करा.

कॉम्प्रेस्ड गॅस सिलिंडर्स काळजीपूर्वक हाताळा !

AIChE © 2007. सर्वाधिकार सुरक्षित. अव्यावसायिक व शैक्षणिक हेतूसाठी पुनरुपयोगास प्रोत्साहन आहे. तथापि CCPS शिवाय अन्य कोणत्याही व्यक्ति अथवा संस्थेने विक्री करण्यास सक्त मनाई आहे. संपर्क: ccps_beacon@aiche.org किंवा 212-591-7319

हा दीपस्तंभ अफ्रीकन, अरेबिक, चिनी, डॅनिश, डच, इंग्रजी, फ्रेंच, जर्मन गुजराथी, हिब्रू, हिंदी, हंगेरियन, इंडोनेशियन, इटालियन, जपानी, कोरियन, मलय, मराठी, पर्शियन, इटालियन, पोलिश, पोर्तुगिज, रशियन, स्पॅनिश, स्वीडीश, तमिळ, थाई, तुर्की, आणि आणि व्हीएनएम इत्यादी भाषांमध्ये उपलब्ध आहे.

This document is translated in Marathi by Mr. S.K. Gulawani of Excel Industries Limited, Maharashtra, India